

країн, що не входять до Євросоюзу, бажаючи працювати у Сполученому Королівстві, повинні проходити складний тест, який відповідає випускному іспиту середньої британської школи.

Як бачимо, володіння державною (офіційною) мовою є необхідною умовою набуття громадянства. В українському законодавстві з порушеного питання маємо чимало прогалин, багато декларативних правових норм. З метою формування дієвого та ефективного мовного законодавства України потрібно обов'язково: дати у законодавстві тлумачення поняття «володіння державною мовою»; описати процедурні питання перевірки відповідних знань (суб'єкт перевірки, форма, строки проведення, особливості перевірки та оголошення результату, отримання відповідного документа тощо); розробити відповідні завдання для перевірки рівня знань державної мови (тести, відкриті запитання та ін.).

А.М. Ткаченко, студентка Херсонського державного університету;

Науковий керівник: старший викладач кафедри галузевого права Херсонського державного університету **А.О. Гавловська**

ЮРИДИЧНІ ФІКЦІЇ В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ ПРО РЕЛІГІЙНУ БЕЗПЕКУ

Зміна напрямів суспільного і державного розвитку диктує необхідність пошуку більш адекватних засобів регулювання та координації суспільних відносин, формування нового погляду на використовуваний у правовому житті інструментарій, який вже апробований практикою і може використовуватися для підвищення

ефективності механізму дії права. До таких інструментів належить правова фікція, яка достатньо широко застосовується в матеріальних і процесуальних галузях українського права.

Юридична фікція – закріплений в нормативно-правових актах нормативний припис, який використовується в юридичній практиці у вигляді специфічного способу (прийому), що виражається у визнанні відомого неіснуючого факту існуючим або, навпаки, існуючої обставини неіснуючою.

Аналізуючи деякі законодавчі акти, які регулюють питання релігійної безпеки в Україні, слід зазначити, що і в них застосовується такий тип нормативних приписів. Так, відповідно до ст. 13 Закону України “Про свободу совісті та релігійні організації” релігійна організація визнається юридичною особою з дня її державної реєстрації. Релігійна організація як юридична особа користується правами і несе обов’язки відповідно до чинного законодавства і свого статуту (положення). Власне “юридична особа” є уявною теоретично-правовою конструкцією, адже на відміну від поняття “фізична особа” не має конкретного зовнішнього вираження, однак є об’єктивно необхідною у праві. Прикладом юридичних фікцій також є поняття “релігійні організації”, “релігійні громади”, “релігійні об’єднання”, “громадські об’єднання” тощо. В Указі Президента “Про Стратегію національної безпеки України” також зустрічаємо дану юридичну фікцію, а саме в пункті 4.2.1. зазначено, що “Захист прав та інтересів громадян і юридичних осіб України за кордоном”.

Одним з критеріїв класифікації фікцій є джерело їх виникнення. Так можна виділити фікції, закріплені в

Конституції України. Так, ст. 35 Основного Закону України закріплює, що ніхто не може бути увільнений від своїх обов'язків перед державою або відмовитися від виконання законів за мотивами релігійних переконань. У разі якщо виконання військового обов'язку суперечить релігійним переконанням громадянина, виконання цього обов'язку має бути замінене альтернативною (невійськовою) службою.

В теорії також існує поділ фікцій на два види: конструктивні і деструктивні. Використання саме таких термінів, як “конструктивний” і “деструктивний” щодо визначення якості правової фікції обумовлено їх змістом. Конструктивний означає плідний, той, що може бути покладений в основу будь-чого, тоді як деструктивний – руйнуючий нормальну структуру будь-чого. Прикладом конструктивної правової фікції в законодавстві, що забезпечує релігійну безпеку може бути положення ст. 20 Закону України “Про свободу совісті та релігійні організації”, в якій закріплено, що “у разі припинення діяльності релігійної організації майнові питання вирішуються відповідно до її статуту (положення) і чинного законодавства”. Стосовно деструктивних фікцій, то прикладом може бути положення п. 19 Указу Президента “Про воєнну доктрину України”, відповідно до якого Україна вважає намірами або діями інших держав такі дії, що створюють умови для виникнення воєнного конфлікту та застосування воєнної сили проти непроведення загальної або часткової мобілізації в разі розгортання військових формувань поблизу державного кордону України.